

Культура впливає на інновації. Культура, орієнтована на безперервне навчання, дозволяє людям практикувати і відточувати своє творче мислення і навички вирішення проблем, що призводить до збільшення інновацій в компанії.

Культура впливає на те, як співробітники керують змінами. Незважаючи на те, що зміни є константою, яка впливає на кожен бізнес, організації, які розвивають культуру, в якій співробітники можуть успішно реагувати на зміни, з більшою ймовірністю досягнуть успіху в бізнесі.

Підготовка співробітників до змін – це, у першу чергу, надання чіткого бачення, плану і графіка змін, щоб співробітники могли краще розуміти, ставити запитання і бачити, як зміниться їх роль.

Список використаних джерел

1. Виханский О.С. Менеджмент / О.С. Виханский, А.И. Наумов. - М.: МГУ, 2003. – 528 с.
2. Воронкова В. Г. Організаційна культура: концептуальне обґрунтування // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - Запоріжжя, ша. - Випуск №10. -2002. -224 с. - С 41-54.
3. Воронкова В. Г. Управління як єдиний соціальний організм // Теорія і практика державного управління. - Вип. 11 - X .: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2004. - 212с- З 187-191.
4. Корпоративна культура: Навчальний посібник / Під заг. ред. Г. Л. Хаєта. - К .: Центр навчальної літератури, 2003 - С. 16-24.

Вітер А. О., здобувачка вищої освіти 4 курсу, група Мен-171

Науковий керівник – **Самійленко Г.М.**, к.е.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РИНКУ SPA-ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

Посилення глобалізаційних процесів в світі сприяє розвитку багатьох сфер бізнесу, і одним з таких швидко зростаючих є Spa-індустрія. Аналіз світових тенденцій даного сектора економіки є актуальним завдяки своїй динаміці розвитку, широті географічного поширення, використанні інноваційних технологій та маркетингових інструментів [1].

Метою даного дослідження є вивчення та аналіз ринку Spa-індустрії, виявлення його основних світових та вітчизняних тенденцій та з'ясування перспективності розвитку.

Питанням формування, розвитку, функціонування та управління сфери Spa-індустрії в різних країнах світу займалися такі дослідники як М. Цимбал, А. Усін, Т. Кононенко, С. Вард, Дж. Фануззі тощо.

Сьогодні одним з найрозповсюдженіших видів відпочинку в світі є SPA туризм, який призводить до покращення не тільки фізичного, але й духовного самопочуття та поєднує в собі оздоровчі процедури, косметичних догляд за шкірою та тілом, заняття спортом, медитацію тощо.

Фірми, які надають SPA послуги, можна поділити, по-перше, на клубні SPA (фітнес-центри, салони краси тощо) та курортні SPA (SPA готелі, SPA круїзи тощо). Компанії першого типу переважно розташовуються у великих містах (Київ, Харків, Одеса, Дніпро тощо) з великою кількістю постійних клієнтів. Другий тип фірм розміщуються в курортних

регіонах та зонах (на Західній Україні, в таких курортних містах як Трускавець, Моршин, Сходниця та біля Буковелі) [2].

Останнім часом для залучення клієнтів компаніям SPA-індустрії необхідно шукати свою перевагу, неповторність, унікальність, «родзинку». Розповсюдженим та досить популярним стало будівництво нових SPA-комплексів за межами міст, які, по-перше, задовольняють попит клієнтів за відпочинок за містом на вихідних, подалі від метушні та справ, а, по-друге, підвищують якість відпочинку шляхом збільшення часу перебування людини в комплексі та споживання більшої кількості SPA послуг [3].

Найбільш популярними процедурами, які сьогодні пропонують SPA-комплекси є: різноманітні ванни, лікувальні душі, масаж, обертання, солярій, косметичні процедури та процедури омолодження тощо.

До основних тенденцій ринку SPA послуг слід віднести наступні:

- сприйняття SPA відпочинку як ознаки належності до еліти та бажання відносити до неї споживачів даних послуг;
- віднесення SPA відпочинку до різновиду рекреаційного туризму, який допомагає не тільки покращити зовнішній вигляд людини, але й внутрішній психологічний стан;
- додавання до SPA послуг аюрведичного відпочинку, який передбачає передусім надання масажних послуг, йоги тощо.
- поєднання SPA послуг зі сферою ІТ, що в майбутньому може привести до застосування різноманітних приборів та сканерів для визначення потреб в SPA процедурах;
- зростання популярності домашнього SPA через такі причини як: нестача часу у багатьох клієнтів із-за шаленого темпу життя або обмежені фінансові ресурси клієнтів;
- використання SPA відпочинку для подієвих обставин, на кшталт, дня народження тощо;
- запровадження SPA програм, які включають застосування не окремих послуг або процедур, а їх поєднання, сполучення – комплекс та набір.

Україна має унікальний природний потенціал для розвитку Spa-індустрії, який формують узбережжя Азовського і Чорного морів, водойми, лісові та степові ресурси, Карпатські гори. Джерела лікувальних грязей, а також мінеральних і радонових вод включені в рекреаційний потенціал країни, що має велике значення [4].

При цьому основними тенденціями ринку оздоровчого туризму та SPA комплексів в Україні наступні: зростання попиту на лікування та оздоровлення, а також на сучасні SPA комплекси; збільшення кількості SPA комплексів на тлі зменшення кількості санаторіїв [4].

У період з 2016 по 2019 рр. кількість запитів по темі SPA-послуг зросло на 93,9% до 60,9 тис. внаслідок зростання поширення та доступності Інтернету та цікавості до даної теми з боку населення України. SPA-індустрія не має сезонності, так як SPA послугами населення користується впродовж цілого року. Найбільша кількість запитів припадає на Київ та Київську область, а також слід вказати на великий попит на послуги SPA-індустрії у Львівській, Харківській, Дніпропетровській та Івано-Франківській областях.

Отже, SPA-індустрія, наразі, є перспективним та популярним напрямком в Україні, так як на тлі зростання моди на здоровий образ життя у великої кількості людей, збільшується число нових салонів, центрів та клінік, а також зростає число клієнтів, які хочуть та можуть сплачувати за нові, якісні послуги; впроваджуються інновації в процедурах та методах надання SPA-послуг; прогнозується зростання споживачів в сфері медичних SPA.

Список використаних джерел

1. Розвиток Spa-індустрії: управлінський аспект. URL: <file:///C:/Users/%D0%B4%D0%B4/Downloads/razvitie-spa-industrii-upravlencheskiy-aspekt.pdf>

2. Особливості розвитку СПА-готелів в Україні. URL: <https://www.turboreferat.ru/turism/osoblivost-rozvitku-spagotelv-v-ukran/174880-875902-page4.html>

3. Тенденції розвитку ринку wellness і SPA в Україні. URL: <https://inventure.com.ua/analytics/investments/tendencii-razvitiya-rynka-wellness-i-spa-v-ukraine>.

4. Перспективи розвитку wellness-індустрії в готельному господарстві України. URL: http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14216/1/welness_industry.pdf

Грузд А. Р., здобувачка вищої освіти 4 курсу, група Мен-171
Науковий керівник – **Самійленко Г. М.**, к.е.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

АНАЛІЗ СТАНУ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ

Найбільш зростаюча і прибуткова сфера у розвинутих країнах світу – фармацевтична, вона має ряд особливостей, пов'язана з медициною та її діяльність регулюється державними органами влади.

Питанням, які пов'язані з функціонуванням та управлінням фармацевтичної індустрії, присвячені праці таких закордонних та вітчизняних науковців як Т. Барта, Б. Громовика, Д. Джобера, Р. Куксона, М. МакГрейва, С. Нікуліна, А. Семенова, В. Стародубова, Р. Хендерсона, А. Юданова тощо.

Метою даного дослідження є аналіз функціонування фармацевтичного ринку та обґрунтування перспектив його подальшого розвитку.

У вітчизняній економіці фармацевтична сфера відіграє значну роль та посідає важливе місце, тому що є значним сегментом національного ринку, характеризується глибокою наукоємністю та розвинутою кооперацією, а також в багатьох аспектах визначає та гарантує безпеку країни.

Функціонування фармацевтичного ринку України являє собою продаж лікарських засобів для населення у відносно невеликих кількостях для використання чи споживання, а також придбання і відповідне перетворення лікарських засобів для їхньої подальшої реалізації підприємствами роздрібною торгівлі, спеціалізоване зберігання та розподіл за рахунок мереж аптек, аптечних пунктів тощо, і найголовніше – це виготовлення лікарських засобів та засобів медичного призначення [1].

Сучасний фармацевтичний ринок України включає виробництво: лікарських засобів, дієтичних добавок, лікувальної косметики, виробів медичного призначення, оптових та роздрібних продажів продукції [2].

Серед особливостей вітчизняного фармацевтичного ринку можна зазначити наступні: високий рівень конкуренції, велику імпортозалежність, незначне державне фінансування та велику питому вагу генериків.

Виходячи з даних, які представлені на рис. 1, можна побачити, що в 2019 році в порівнянні з попереднім періодом вітчизняний фармацевтичний ринок зріс на понад 16% в гривні, або більше чим на 23% у доларах. Порівнюючи зі світовим ринком, який зріс на 4,5% можна стверджувати, що динаміка розвитку вітчизняної фармацевтичної індустрії випереджає тенденції розвитку як віддалених країн, так і сусідніх. Проте існує і негативний аспект функціонування даного ринку: 88,2% лікарських засобів були придбані за рахунок коштів населення, тобто держава зі свого боку майже не забезпечила оплату ліків, яка